

Popis předmětu

Zkratka předmětu:	KRF/JOS	Strana:	1 / 4
Název předmětu:	Jazykový obraz světa		
Akademický rok:	2023/2024	Tisknuto:	26.05.2024 09:29

Pracoviště / Zkratka	KRF / JOS			Akademický rok	2023/2024
Název	Jazykový obraz světa			Způsob zakončení	Zápočet
Akreditováno/Kredity	Ano, 2 Kred.			Forma zakončení	Kombinovaná
Rozsah hodin	Seminář 2 [HOD/TYD]			Zápočet před zkouškou	NE
Obs/max	Statut A	Statut B	Statut C	Počítán do průměru	NE
Letní semestr	0 / -	0 / -	0 / -	Min. (B+C) studentů	10
Zimní semestr	2 / -	0 / -	0 / -	Opakovaný zápis	NE
Rozvrh	Ano			Vyučovaný semestr	Zimní, Letní
Vyučovací jazyk	Ano			Počet dnů praxe	0
Volně zapisovatelný předmět	Ano				
Hodnotící stupnice	S N				
Počet hodin kontaktní	Ano v případě předchozího hodnocení 4 nebo nic.				
Automat. uzn. záp. před zk.					
Periodicita	K				
Nahrazovaný předmět	Žádný				
Vyloučené předměty	Nejsou definovány				
Podmiňující předměty	Nejsou definovány				
Předměty informativně doporučené	Nejsou definovány				
Předměty, které předmět podmiňuje	Nejsou definovány				

Cíle předmětu (anotace):

Cílem předmětu je představit studentům koncepci ?jazykového obrazu světa? v teorii a praxi, a to prizmatem obecně-kulturním (lingvokulturologie jako obor), tak především kulturně specifickém (ruská kultura ve srovnávacím hledisku). Na seminářích bude probíhat lingvokulturologická a sémantická analýza relevantního textového materiálu, tzn. kulturně nasycených textů, včetně precedentních textů a užití frazeologismů. Bude zkoumána verbalizace projevů ruské kultury týkající se všech vrstev kultury: symboly, rituály, hodnoty, hluboké vrstvy kultury. Seminář rozvíjí všechny složky cizojazyčné komunikační kompetence včetně pragmatické a interkulturní. Kritický pohled bude obrácen ke vzniku etnostereotypů.

Požadavky na studenta

Písemná seminární práce: lingvokulturologická analýza zadaného textového korpusu (4 nms). Účast ve skupinovém projektu.

Obsah

1. Teorie lingvokulturologie.
2. Interkulturalita a monokulturalita. Kulturocentrismus a etnocentrismus. Komparativní interkulturní přístup na konkrétních příkladech.
3. "Jazykový obraz světa" (vznik termínu, lingvistické a kulturologické školy, které rozpracovávají teorii jazykového obrazu světa, kritika této teorie).
4. Teorie "jazykové osobnosti". "Jazyková osobnost" a "národní mentalita".
5. "Jazykový obraz světa". Rusko-česká srovnávací analýza vybraného lexikálního materiálu.
6. Modely kultury a jazykové vyjádření určitých kulturních preferencí (individuální x kolektivní, univerzální x partikulární, implicitní x explicitní, formální x neformální, difúzní x specifický, vztah k moci, vztah k přírodě, vztah k času a prostoru atd.).
7. Metodologie zkoumání jazykových obrazů světa.
8. Práce s Asociativním slovníkem ruského jazyka, práce s Asociativním slovníkem slovanských jazyků.
9. Základy frazeologie, ustálené výrazy v interkulturním kontextu.
10. Práce se specifickými ("národními") okruhy lexikální slovní zásoby.
11. Sémantická analýza lidové slovesnosti, včetně současného internetového folklóru, a precedentních textů.
12. Prvky "jazykového obrazu světa" v současné národní publicistice. Stereotyp a sebeironie.

Studijní opory

Kurz je k dispozici v moodle.zcu.cz

Garanti a vyučující

- **Garanti:** Mgr. Michaela Pešková, Ph.D. (100%)
- **Vede seminář:** Mgr. Andrej Artemov, Ph.D. (100%), Mgr. Michaela Pešková, Ph.D. (100%)

Literatura

- **Základní:** APRESJAN, J. D. *Jazykovaja kartina mira i sistemnaja leksikografija.* Moskva: Jazyki slavjanskich kul'tur, 2006. ISBN 978-5-9551-0135-4.
- **Základní:** MASLOVA, V. A. *Lingvokulturologija.* Moskva: Izdatel'skij centr "Akademija", 2001. ISBN 5-7695-0745-4.
- **Základní:** KARAULOV, J. N. *Russkij jazyk i jazykovaja ličnost.* Moskva: Izdatel'stvo LKI, 2004. ISBN 978-5-382-01071-7.
- **Doporučená:** VAŇKOVÁ, I. *Co na srdci, to na jazyku: kapitoly z kognitivní lingvistiky.* Praha: Karolinum, 2005. ISBN 80-246-0919-3.
- **Doporučená:** VAŇKOVÁ, I., VODRÁŽKOVÁ, V., ZBOŘILOVÁ, R. *Horizonty kognitivně-kulturní lingvistiky: schémata a stereotypy v mluvených a znakových jazycích.* Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2017. ISBN 978-80-7308-727-2.
- **Doporučená:** BARTMIŇSKI, J. *Jazyk v kontextu kultury. Dvanáct statí z lublinské kognitivní etnolingvistiky.* Praha: Nakladatelství Karolinum, 2016. ISBN 9788024628837.
- **Doporučená:** SAICOVÁ ŘÍMALOVÁ, L., VAŇKOVÁ, I., WIENDL, J. *Lidský život a každodennost v jazyce.* Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2016. ISBN 978-80-7308-703-.
- **Doporučená:** Kovšova, M. L. *Lingvokul'turologičeskije issledovanija: jazyk lingvokul'turologii: teorija vs. empiria.* Moskva, URSS, 2016. ISBN 978-5-9710-3581-7.
- **Doporučená:** KOVŠOVA, M.L. *Lingvokul'turologičeskije issledovanija: jazyk lingvokul'turologii: teorija vs. empirija.* Moskva: URSS, 2016. ISBN 978-5-9710-3581-7.
- **Doporučená:** VAŇKOVÁ, I. *Nádoba plná řeči. (Člověk, řeč a přirozený svět.).* Praha: Nakladatelství Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1122-8.
- **Doporučená:** STĚPANOVÁ, L., SVAŠKOVÁ, M., ARCHANGELSKAJA, T. *Obraz čeloveka vo frazeologii =: Člověk ve frazeologii: rusko-česko-polský frazeologický slovník: výkladový slovník, thesaurus.* Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2016. ISBN 978-80-244-4931-9.
- **Doporučená:** PEŠKOVÁ, M., KUBÍKOVÁ, K. *Rozvíjení interkulturní komunikační kompetence ve výuce jazyků.* Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2016. ISBN 978-80-261-0666-1.
- **Doporučená:** STĚPANOVÁ, L., MALINSKI, T., MOKIJENKO, V. *Ruskaja frazeologija dlja čechov.* Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1995. ISBN 80-7067-505-5.
- **Doporučená:** SCHWARZ-FRIESEL, Monika. *Úvod do kognitivní lingvistiky.* Praha: Dauphin, 2009. ISBN 978-80-7272-155-9.

Časová náročnost

Všechny formy studia

Aktivita	Časová náročnost aktivity [h]
Kontaktní výuka	26
Projekt týmový [20-60 / počet studentů]	10
Vypracování seminární práce v bakalářském studijním programu [5-40]	20
Celkem:	56

Hodnotící metody

Odborné znalosti - odborné znalosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnotícími metodami:

- Výstupní projekt,
- Seminární práce,

Odborné dovednosti - odborné dovednosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnoticími metodami:

Demonstrace dovedností (praktická činnost),
 Výstupní projekt,
 Seminární práce,

Obecné způsobilosti - obecné způsobilosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnoticími metodami:

Průběžné hodnocení,
 Skupinová prezentace,

Předpoklady**Odborné znalosti - pro úspěšné zvládnutí předmětu se předpokládá, že je student před zahájením výuky schopen:**

popsat jazykové roviny ruštiny, zejména rovinu lexikální

Odborné dovednosti - pro úspěšné zvládnutí předmětu se předpokládá, že student před zahájením výuky dokáže:

komunikovat v ruštině na úrovni B2
 číst texty v ruském originále

Obecné způsobilosti - před zahájením studia předmětu je student schopen:

bc. studium: své učení a pracovní činnost si sám plánuje a organizuje,
 bc. studium: uplatňuje při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, kromě analytického a kritického myšlení využívá i myšlení tvořivé s použitím představivosti a intuice,

Vyučovací metody**Odborné znalosti - pro dosažení odborných znalostí jsou užívány vyučovací metody:**

Seminární výuka (diskusní metody),
 Výuka podporovaná multimédií,
 Samostudium,

Odborné dovednosti - pro dosažení odborných dovedností jsou užívány vyučovací metody:

Seminární výuka (diskusní metody),

Obecné způsobilosti - pro dosažení obecných způsobilostí jsou užívány vyučovací metody:

Projektová výuka,

Výsledky učení**Odborné znalosti - po absolvování předmětu prokazuje student znalosti:**

vystihnout klíčové termíny daného předmětu
 popsat základy frazeologie

Odborné dovednosti - po absolvování předmětu prokazuje student dovednosti:

pracovat s asociativním slovníkem
 provést lingvokulturologickou analýzu originálního textu

Obecné způsobilosti - po absolvování předmětu je student schopen:

bc. studium: samostatně a odpovědně se na základě rámcového zadání rozhodují v souvislostech jen částečně známých,
 bc. studium: dle rámcového zadání a přidělených zdrojů koordinují činnost týmu, nesou odpovědnost za jeho výsledky,

Předmět je zařazen do studijních programů:

Studijní program	Typ stud.	Forma stud.	Obor	Etap	V.st.pl.	Rok	Blok	Statut	D.roč.	D.sem.
Ruský jazyk se zaměřením na vzdělávání	Bakalářský	Prezenční	Ruský jazyk se zaměřením na vzdělávání - komplet	1	2023	2023	Povinné předměty - obor a oborová didaktika	A	2	ZS

Studijní program	Typ stud.	Forma stud.	Obor	Etapa V.st.pl.		Rok	Blok	Statut	D.roč.	D.sem.
Ruský jazyk se zaměřením na vzdělávání	Bakalářský	Prezenční	Ruský jazyk se zaměřením na vzdělávání - komplet	1	2020	2023	Povinné předměty - obor a oborová didaktika	A	2	ZS
Ruský jazyk se zaměřením na vzdělávání	Bakalářský	Prezenční	Ruský jazyk se zaměřením na vzdělávání - komplet	1	2021	2023	Povinné předměty - obor a oborová didaktika	A	2	ZS
Ruský jazyk se zaměřením na vzdělávání	Bakalářský	Prezenční	Ruský jazyk se zaměřením na vzdělávání - komplet	1	2022	2023	Povinné předměty - obor a oborová didaktika	A	2	ZS